

deinterimecoloog

rapport

Quickscan natuurwetgeving basisschool De Hazesprong te Nijmegen

de interim ecoloog

12 november 2024
versie 2

De Interim Ecoloog B.V.

Dijkgraaf 25
6671 GN Zetten
M 06 26 810 089
KvK 91795850
info@deinterimecoloog.nl

Opdrachtgever

Stichting St. Josephscholen
t.a.v.
Kelfkensbos 38
6511 TB Nijmegen

Rapportkenmerk

P24027/rap01/v2

De Interim Ecoloog B.V. is lid van het Netwerk
Groene Bureaus en conformeert zich aan de
gedragscode van het NGB

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	1
2	Inleiding	2
2.1	Aanleiding	2
2.2	Doel	2
3	Projectgebied en voorgenomen ontwikkeling	3
3.1	Huidige situatie projectgebied	3
3.2	Voorgenomen ontwikkeling	6
4	Methode	7
4.1	Literatuuronderzoek	7
4.2	Veldbezoek	7
4.3	Wettelijk kader	7
5	Resultaten en effectanalyse	10
5.1	Flora	10
5.2	Broedvogels – nesten jaarrond beschermd	10
5.3	Broedvogels – overige	12
5.4	Vleermuizen	12
5.5	Grondgebonden zoogdieren	14
5.6	Reptielen, amfibieën en vissen	15
5.7	Vlinders en libellen	15
5.8	Overige ongewervelden en weekdieren	16
5.9	Invasieve exoten	17
5.10	Algemene zorgplicht	17
5.11	Specifieke zorgplicht	17
5.12	Conclusie voorkomen soorten en effecten	18
6	Beschermde gebieden	19
6.1	Natura 2000	19
6.2	Bijzondere nationale natuurgebieden	20
6.3	Gelders Natuurnetwerk (GNN)	20
7	Literatuurlijst	21
Bijlage 1	Wettelijk kader	
Bijlage 2	Uitgebreide foto-impressie	

1 Samenvatting

De Stichting St. Josephscholen is voornemens om werkzaamheden uit te voeren op haar locatie van de basisschool De Hazesprong aan de Bisonstraat 3 te Nijmegen. Het gaat daarbij onder meer om vernieuwing van het dak, het vervangen van glas en kozijnen en een kleine uitbreiding van het gebouw, naast interne bouwwerkzaamheden. Uit de quickscan natuurwetgeving blijkt dat deze ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben voor vogels waarvan het nest jaarrend beschermd is (huismus en gierzwaluw) en vleermuizen. Voor deze soortgroepen zijn vervolgstappen noodzakelijk. Voor overige beschermde soorten zijn er geen vervolgstappen noodzakelijk. De resultaten zijn samengevat in onderstaande tabel.

Soortgroep	Nader onderzoek nodig?	Mogelijke beschermde functies
Vaatplanten	nee	
Vogels (cat. 1-4)	Ja, of aansluiten bij SMP	Nestplaatsen van huismus en gierzwaluw
Vogels (overige)	Nee	
Vleermuizen	Ja, of aansluiten bij SMP	Verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en baardvleermuis
Overige zoogdieren	nee	
Reptielen	nee	
Amfibieën	nee	
Vissen	nee	
Insecten en ongewervelden	nee	

Voor algemene broedvogels is het mogelijk om effecten te voorkomen door te (starten met) werken buiten het broedseizoen (1 maart – 1 augustus) of na een voorafgaande broedvogelcontrole door een ter zake kundige.

Ten aanzien van beschermde gebieden geldt dat direct negatieve effecten zijn uit te sluiten, behoudens de gevolgen die kunnen optreden door een toename van stikstofdepositie. De projectlocatie ligt op ruim 3 km afstand van stikstofgevoelige habitattypen. Negatieve effecten door een (tijdelijke) toename van stikstofdepositie worden niet verwacht, maar alleen door het uitvoeren van een AERIUS-berekening kan dit rekenkundig inzichtelijk worden gemaakt.

Er zijn geen negatieve effecten of vervolgstappen ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk of de Groene Ontwikkelingszone, omdat het projectgebied buiten deze gebieden ligt.

Gebiedsbescherming	Afstand	Effecten	Vervolg
Natura 2000	3.300 m	Geen	Geen
Stikstofgevoelige habitattypen	3.300 m	Mogelijk	AERIUS-berekening mogelijk om stikstofdepositie te kwantificeren
Gelders Natuurnetwerk (incl. Groene Ontwikkelingszone)	1.500 m	Geen	n.v.t.

2 Inleiding

2.1 Aanleiding

De Stichting St. Josephscholen (hierna Stichting) heeft het voornemen om werkzaamheden uit te laten voeren aan basisschool De Hazesprong aan de Bisonstraat te Nijmegen. Het voornemen is om werkzaamheden uit te voeren aan het oudere bebouwingsdeel op het terrein. De werkzaamheden omvatten onder andere vernieuwing van het dak, klein onderhoud en het vervangen van glas en kozijnen, en inpassende aanpassingen. Er worden geen bomen gekapt of groenstructuren verwijderd.

De bescherming van planten en dieren is in Nederland vanaf 1 januari 2024 geregeld via de Omgevingswet (Ow). In het kader van deze wet is het bij ruimtelijke ontwikkelingen en ingrepen verplicht om te inventariseren welke beschermde soorten flora en fauna voor kunnen komen in het projectgebied en of de werkzaamheden negatieve effecten kunnen hebben op deze soorten. Als de werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Ow is een nader onderzoek nodig en moet mogelijk een vergunning (activiteit flora en fauna) worden aangevraagd.

2.2 Doel

Het doel van de quickscan natuurwetgeving is om na te gaan welke soorten in het projectgebied voorkomen en of en zo ja welke negatieve effecten optreden op deze soorten door het projectvoornemen. Als de aanwezigheid van beschermde soorten nog niet zeker is, wordt de noodzaak en mogelijke planning van het nader onderzoek bepaald.

De volgende vragen worden per soortgroep behandeld in deze quickscan:

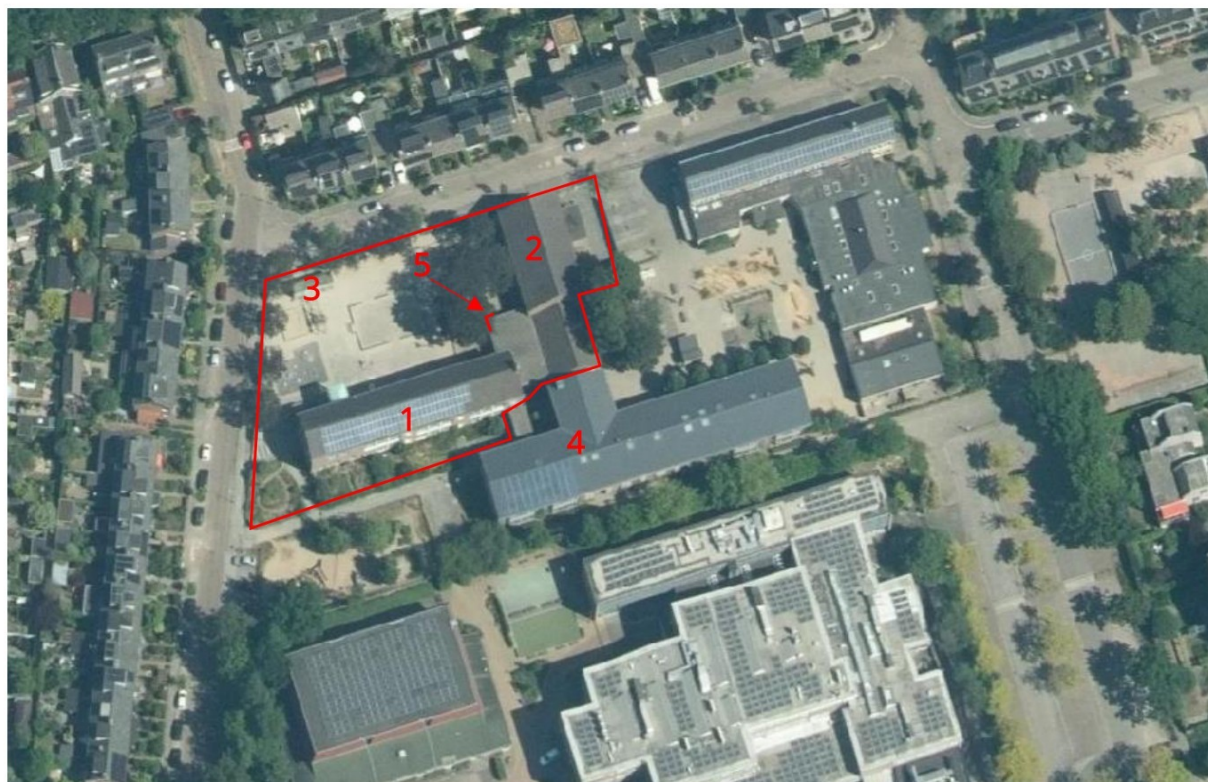
- Welke beschermde soorten (inclusief beschermde nesten of verblijfplaatsen of andere essentiële onderdelen van het leefgebied) komen voor in het projectgebied?
- Is er sprake van negatieve effecten door het planvoornemen en zijn deze te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen?
- Is er nader onderzoek naar één of meerdere soort(groep)en nodig?
- Is een vergunningaanvraag nodig vanwege het optreden van schadelijke handelingen (flora- en fauna-activiteit)?

Daarnaast wordt nagegaan of er effecten kunnen optreden op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden en onderdelen van het Natuur Netwerk Nederland) en wordt beschreven of een nadere toetsing aan de bescherming van deze gebieden noodzakelijk is.

3 Projectgebied en voorgenomen ontwikkeling

3.1 Huidige situatie projectgebied

Het projectgebied is gelegen aan Bisonstraat 3 te Nijmegen. Het betreft een basisschool die in 1958 is gebouwd (bron: BAG Viewer). De omringende woonwijk is ook uit de jaren '50. Het betreft een gebouw met bakstenen muren en een zadeldak. De ligging is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Projectgebied van De Hazesprong aan de Bisonstraat 3 te Nijmegen (rood omlijnd). De cijfers worden in de tekst toegelicht. Bron ondergrond: PDOK Viewer.

In het projectgebied zijn een basisschool aanwezig (1 in figuur 1) en een gymzaal (2). Overige bebouwing in het projectgebied zijn verbindende gebouwdelen. Op het schoolplein is nog een opslaghek aanwezig die buiten de werkzaamheden valt (3). Ten zuidoosten ligt een recenter bouwdeel van dezelfde school (4), deze valt buiten de werkzaamheden.

Het hoofdgebouw (1) betreft een bakstenen gebouw met een zadeldak. Er is sprake van een spouwmuur, getuige de aanwezige open stootvoegen. Aan de zuidgevel zijn geen stootvoegen aanwezig, wel aan de overige gevels. Er is sprake van een houten dakgoot welke ongeveer 30 cm uitsteekt ten opzichte van de gevel. Aan de kopse kanten steekt de dakgoot ook circa 30 cm uit, maar is er geen dakoverstek. De spouwmuren van het hoofdgebouw en de gymzaal zijn met schuim nageïsoleerd (zie figuur 2 onderaan).

De raamkozijnen zijn aan de noordzijde (pleinzijde) gevat in betonnen kozijnranden, in de overige gevels zitten de raamkozijnen rechtstreeks in de gevel.

Aan de kopse gevels vallen de kantpannen rechtstreeks over het metselwerk heen. Door de ouderdom van de dakpannen zijn er hier en daar stukjes afgebroken. Ook liggen de pannen niet

overal strak tegen de gevel aan, waardoor er ruimtes zijn waar dieren onder door kunnen kruipen. Op de daken liggen de dakpannen niet overal meer recht, zodat er ook daar her en der openingen zijn waar dieren doorheen kunnen.

Er zijn enkele schoorstenen aanwezig, deze bevatten geen open stootvoegen. Wel is er lokaal wat voegwerk uit de voegen gevallen, maar dit geeft geen beschutte holten.

De gymzaal heeft een vergelijkbare bouwwijze. Beide gebouwdelen (1 en 2) hebben een zolder. In de basisschool is de zolder gedeeltelijk betreden en van binnen geïnspecteerd. Een klein deel van deze zolder (rondom het trapgat) wordt gebruikt als opslag van materialen. Het overige deel van de zolder is alleen te betreden over smalle richels en is daarom niet onderzocht op sporen uit veiligheidsoverwegingen. Er is eenvoudige isolatie aangebracht op de plafonds van de onderliggende klaslokalen (uitgerolde matten steenwol), maar dit vormt dus geen beloopbare vloer op de zolder. Het dak is uitgevoerd als houten spanten met geperste houtvezelplaten als eenvoudig dakbeschot. Op diverse plaatsen is door lekkage tussen de pannen door, deze plaat zacht geworden en afgebrokkeld. Hier is te zien dat de dakpannen rechtstreeks op het regelwerk op deze dakplaten ligt. Er is geen isolatie van het dak van de zolder aanwezig.

In de kopse gevels zitten ventilatievoegen die rechtstreeks naar buiten leiden, dit was zichtbaar door de zolderverlichting uit te zetten (het daglicht viel zichtbaar naar binnen bij deze voegen; overigens niet op andere plaatsen). In deze quickscan wordt er vanuit gegaan dat de zolder van de gymzaal op vergelijkbare wijze is uitgevoerd. Deze is echter niet eenvoudig bereikbaar door de hoogte van het plafond in de gymzaal.

Aan een laag gebouwdeel (2,5-3 m hoog) tussen de gymzaal en de leslokalen hangen twee houten vleermuiskasten (5). Beide kasten waren in gebruik door een dwergvleermuis (soort onbekend). Op een hoek van het schoolplein hangt een zelfde kast (scheef) in een boom, deze was niet in gebruik en zat vol spinnenwebben.

Het schoolplein is grotendeels verhard, met name aan de zuidzijde is wat gecultiveerd groen aanwezig zoals enkele vlinderstruiken, een hult en andere soorten. Oppervlaktewater ontbreekt binnen de projectgrens.

Langs de Bisonstraat (westzijde) en Luipaardstraat (noordzijde) staan lage bomen op het schoolplein. Ten westen van de gymzaal staan enkele grotere bomen.

In figuur 2 is een impressie van het projectgebied weergegeven ten tijde van het veldbezoek. In bijlage 2 is een meer uitgebreide foto-impressie opgenomen.

Westelijke gevel

Zuidgevel

Noordgevel

Gymzaal

Zolder met sporen van de spouwmuurisolatie met schuim

Boorgat in gevel ten behoeve van de isolatie

Figuur 2. Huidige situatie van het projectgebied per 30 oktober 2024.

3.2 Voorgenomen ontwikkeling

De Stichting heeft het voornemen om diverse werkzaamheden uit te laten voeren aan basisschool De Hazesprong aan de Bisonstraat 3 te Nijmegen, en dan specifiek het oudere gebouwdeel. De werkzaamheden omvatten:

- het vervangen van dakpannen en dakgoten;
- het maken van een kleine aanbouw aan de oostzijde van de gymzaal;
- het vervangen van beglazing en gedeeltelijk van de kozijnen;
- het isoleren van platte daken en zoldervloeren;
- en het realiseren van voorzetwanden aan de binnenzijde van de school.

Er worden geen bomen gekapt of groenstructuren verwijderd. Het bebouwd oppervlakte neemt iets toe. In figuur 3 is weergegeven om welke daken het gaat, en waar de aanbouw komt.

Figuur 3. Locatie geplande aanbouw in rood aangegeven. Geel = te isoleren platte daken, blauw = dakpannen en dakgoten vernieuwen. Bron ondergrond: PDOK Viewer.

4 Methode

4.1 Literatuuronderzoek

Voor de quickscan is een literatuuronderzoek uitgevoerd. Hiertoe is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 21 oktober 2024 (www.ndff-ecogrid.nl). Hiervoor is een zoekgebied gebruikt van ongeveer 3 km rondom het projectgebied voor flora en fauna. Er is gekeken naar waarnemingen van de afgelopen tien jaar. Voor jaarrond beschermde broedvogels is een kleiner zoekgebied gebruikt van ongeveer 1 km, omdat alleen lokale waarnemingen hier relevant zijn.

Figuur 4. Het zoekgebied in de NDFF (zwarte kader) dat voor dit project is toegepast.

4.2 Veldbezoek

Op 30 oktober 2024 is het projectgebied bezocht van 09:00-10:00. Hierbij was er sprake van droog weer, geheel bewolkt, windkracht 1 Bft en een temperatuur van 13 graden Celsius. Bij het veldbezoek is het projectgebied onderzocht op de geschiktheid als leefgebied voor beschermde soorten. De basisschool is ook van binnen geïnspecteerd (zolder). Tevens is kort de omgeving geschouwd.

De nadruk ligt op soorten die uit het literatuuronderzoek naar voren zijn gekomen, en die te verwachten zijn op stedelijke terreinen en bij bebouwing, zoals vogels en vleermuizen. Er wordt echter altijd breder gekeken, omdat niet alle mogelijk aanwezige soorten in een literatuuronderzoek worden aangetroffen.

4.3 Wettelijk kader

Een beknopt wettelijk kader van de Ow en de regels rondom het NNN is opgenomen in bijlage 1. In de provincie Gelderland zijn de volgende soorten amfibieën en zoogdieren vrijgesteld van de

bepalingen uit de Ow in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen, voor wat betreft het vangen van dieren of het vernielen of beschadigen van voortplantings- of rustplaatsen:

Soorten amfibieën en zoogdieren vrijgesteld	
Aardmuis	Huisspitsmuis
Bastaardkikker	Konijn
Bosmuis	Kleine watersalamander
Bruine kikker	Meerkikker
Dwergmuis	Ondergrondse woelmuis
Dwergspitsmuis	Ree
Egel	Rosse woelmuis
Gewone bosspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis
Gewone pad	Veldmuis
Haas	Vos

Voor wat betreft vogels geldt de volgende lijst met soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is (cat. 1) in de provincie Gelderland:

Vogelsoorten categorie 1: nesten jaarrond beschermd	
Boomvalk	Ooievaar
Buizerd	Ransuil
Gierzwaluw	Roek
Grote gele kwikstaart	Slechtvalk
Havik	Sperwer
Huismus	Steenuil
Kerkuil	Wespendief
Oehoe	Zwarte wouw

In deze rapportage worden soorten van categorie 2 behandeld als algemene broedvogel, tenzij de omstandigheden aanleiding geven tot een jaarrond beschermde status. Dit is in lijn met het beleid van de provincie Gelderland.

Vogelsoorten categorie 2: nesten jaarrond beschermd bij onvoldoende alternatieven	
Blauwe reiger	Middelste bonte specht
Boerenzwaluw	Nachtzwaluw
Bonte vliegenvanger	Oeverzwaluw
Boomklever	Patrijs
Boomkruiper	Raaf
Bosuil	Ruigpootuil
Draaihals	Spreeuw
Gekraagde roodstaart	Tapuit
Glanskop	Torenvalk
Grauwe vliegenvanger	Tureluur

Groene specht	Veldleeuwerik
Grote bonte specht	Velduil
Grutto	Wulp
Huiszwaluw	Zeearend
Ijsvogel	Zwarte kraai
Kleine bonte specht	Zwarte mees
Kleine vliegenvanger	Zwarte roodstaart
Kortsnavelboomkruiper	Zwarte specht
Kwartel	

5 Resultaten en effectanalyse

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep besproken welke soorten uit het literatuuronderzoek naar voren komen, welke soorten op basis van het veldbezoek verwacht worden en welke soorten kunnen worden uitgesloten op basis van het literatuur- en veldbezoek. Als een soort te verwachten is, wordt een beknopte effectanalyse gemaakt.

5.1 Flora

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat een aantal beschermde soorten in of rond het projectgebied voorkomen, waaronder Kartouizer anjer, liggende ereprijs, schubvaren en wilde averuit.

Op basis van het veldbezoek blijkt dat er geen geschikte groeiplaatsen aanwezig zijn voor beschermde plantensoorten. Het projectgebied bestaat voornamelijk uit verhardingen en gecultiveerd groen. Van natuurlijke groeiplaatsen is geen sprake in het projectgebied. Daarom wordt hier verder geen ecologische beschrijving gegeven van mogelijk voorkomende beschermde plantensoorten. Beschermde vaatplanten zijn bij het veldbezoek ook niet waargenomen. De muren zijn specifiek bekeken op evt. muurflora zoals schubvaren, maar beschermde muurplanten zijn niet aangetroffen. Tot slot betreffen de werkzaamheden de bebouwing, maar niet de groenzones van het terrein.

Omdat er geen waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan bij het veldbezoek, en geschikte natuurlijke en onverstoorde groeiplaatsen ontbreken, zijn negatieve effecten op beschermde plantensoorten met zekerheid uit te sluiten.

De aanwezigheid van en effecten op beschermde plantensoorten zijn met zekerheid uit te sluiten. Nadere vervolgstappen in het kader van de Ow zijn voor deze soortgroep niet noodzakelijk.

5.2 Broedvogels – nesten jaarrond beschermd

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat onder andere de volgende soorten in of rond het projectgebied voorkomen of zijn waargenomen:

- Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, wespandief en zwarte wouw.

Bij het veldbezoek zijn geen soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, waargenomen.

Huisumus en gierzwaluw

De huismus en gierzwaluw komen vaak voor onder dakpannen of in openingen bij dakgoten of regenpijpen. Deze soorten kunnen in een bebouwde omgeving voorkomen. Bij het veldbezoek is geschikt biotoop aangetroffen. Het dak is voorzien van dakpannen met een grote bolling, waardoor er (naar alle waarschijnlijkheid) openingen zijn onder de onderste rij dakpannen. Door het aanwezige dakbeschot zijn er dan geschikte ruimtes onder de dakpannen voor de huismus om nesten te bouwen. De huismus kan ook broeden onder de PV panelen op het zuidelijke dak. De kopse gevels zijn met name geschikt voor de gierzwaluw, die daar gemakkelijk onder de overhangende kantpannen en nokpannen kan invliegen. De dakranden/dakgoten sluiten nauw

aan op de gevels. Ook de doorvoeren van regenpijpen zijn strak uitgezaagd en bieden geen ruimte voor vogels om langs te kruipen.

Door de voorgenomen werkzaamheden (vernieuwen dak) gaan mogelijke nestplaatsen van deze soorten verloren. Bij onzorgvuldig werken (in het broedseizoen) kunnen ook adulte vogels, jongen of eieren verloren gaan. Dit is een overtreding van art. 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het is daarom noodzakelijk om een nader onderzoek naar deze vogelsoorten uit te voeren (hieruit kan een vergunningplicht flora en fauna-activiteit volgen), of om aan te sluiten bij het Soorten Management Plan (SMP) dat voor de gemeente Nijmegen in voorbereiding is.

Figuur 5. Ruimte onder kantpannen die door huismus, gierzwaluw en vleermuizen gebruikt kan worden om in te vliegen naar een nest- of verblijfplaats.

Er is geen sprake van aantasting van (essentieel) leefgebied, omdat de werkzaamheden alleen de bebouwing betreffen. Foerageergebied, kwetterplaatsen, mogelijkheden voor een zandbad of drinkplaatsen worden niet aangetast door de werkzaamheden.

Overige soorten met een jaarrond beschermd nest

In de bomen op en rond het perceel zijn geen grote nesten waargenomen, die in gebruik zouden kunnen zijn als nestplaats van bijvoorbeeld de buizerd. De aanwezigheid van nesten van andere roofvogels (zoals sperwer, havik, wespandief) is ook niet te verwachten, door de grote mate van dagelijkse verstoring die op deze locatie altijd aanwezig is door het terreingebruik.

Soorten als kerkuil en steenuil broeden hoofdzakelijk in nestkasten in fruitbomen of open loodsen. Dergelijke nestkasten zijn niet aangetroffen. De slechtvalk broedt op zeer hoge gebouwen en de ooievaar heeft duidelijk zichtbare nesten op een vrij uitzichtspunt. De roek broedt in kolonies (niet waargenomen) en de grote gele kwikstaart broedt nabij stromend water. De aanwezigheid van deze soorten is met zekerheid uit te sluiten.

Het projectgebied is geschikt als nestplaats voor soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, namelijk de huismus en de gierzwaluw. Er is geen essentieel leefgebied aanwezig. Het is nodig om voor deze soorten een nader ecologisch onderzoek uit te voeren om (indien aanwezig) het aantal nestplaatsen te bepalen. Een andere mogelijkheid is om aan te sluiten bij het SMP voor de stad Nijmegen. Het is echter nog niet duidelijk wanneer dit SMP wordt vastgesteld.

5.3 Broedvogels – overige

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat diverse soorten algemene broedvogels in en rond het projectgebied voorkomen. Ook kunnen er soorten voorkomen van cat. 5 (zie par. 4.3/bijlage 1 voor verdere toelichting), zoals pimpelmees en spreeuw. Bij het veldonderzoek zijn kauwtjes waargenomen.

Soorten van cat. 5 van de lijst met jaarrond beschermde soorten zijn alleen jaarrond beschermd wanneer er sprake is van bijzondere ecologische omstandigheden en het ontbreken van alternatieven, of gevolgen voor de lokale staat van instandhouding van deze soorten. In het projectgebied kunnen soorten als spreeuw voorkomen. Deze zijn echter algemeen en komen vrijwel overal voor. Van specifieke en bijzondere ecologische omstandigheden of het ontbreken van alternatieven is geen sprake. Zo zijn de woningen in de omgeving van dezelfde bouwperiode, en is hetzelfde type (bolle) dakpan gebruikt. Hier zijn ook veel mogelijke nestplekken voor spreeuw te verwachten. Er geldt dan ook geen jaarrond bescherming voor de nesten van soorten van cat. 5. Er wordt daarom verder niet apart ingegaan op deze groep vogelsoorten, de beschermingswerking is gelijk aan de algemene broedvogels. Voor alle vogelsoorten geldt altijd dat verstoring of vernietiging van actief gebruikte nesten niet toegestaan is.

Geschikte nestplekken voor algemene soorten broedvogels kunnen zich bevinden in de struiken en bomen op het terrein en onder dakpannen. Zonder voorzorgsmaatregelen zijn negatieve effecten op broedvogels, zoals verstoring of het vernielen van nesten, niet uit te sluiten. Door te werken buiten het broedseizoen of na een voorafgaande broedvogelcontrole (nodig in de periode 1 maart – 1 augustus) kunnen negatieve effecten op broedvogels en het optreden van schadelijke handelingen echter voorkomen worden.

De aanwezigheid van algemene broedvogels tijdens het broedseizoen is niet uit te sluiten. Effecten op broedvogels zijn te voorkomen door te (starten met) werken buiten het broedseizoen (1 maart – 1 augustus) of na een voorafgaande broedvogelcontrole. Het is niet nodig om nader onderzoek te doen of een vergunning aan te vragen voor deze groep broedvogels. Voor soorten van cat. 5 van de lijst met jaarrond beschermde nesten geldt geen jaarrond bescherming van de nesten omdat er voldoende alternatieve broedlocaties aanwezig zijn in de omgeving van het projectgebied. Wel zijn alle vogelnesten tijdens het broeden beschermd.

5.4 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat de volgende soorten in of rond het projectgebied voorkomen:

- Franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen

Er zijn verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in het projectgebied. Aan een laag deel van het gebouw (nr. 5 in figuur 2) hangen twee platte vleermuiskasten, die allebei in gebruik zijn door een dwergvleermuis (het verschil tussen een ruige of gewone dwergvleermuis is niet met zekerheid te onderscheiden bij een dier dat in een kast zit). In figuur 6 is dit weergegeven.

De spouwmuren zijn niet toegankelijk voor vleermuizen (zie par. 2.1 en figuur 2) vanwege de isolatie met schuim. De schuine daken van de bebouwing zijn wel geschikt voor vleermuizen. Er zijn openingen en kieren onder kantpannen, waar vleermuizen kunnen verblijven of onder de dakpannen kunnen kruipen. Ook de zolder van de gymzaal en het hoofdgebouw zijn geschikt. Deze zijn donker, vrijwel geheel onverstoord, en toegankelijk via ventilatiespleten aan de kopse gevels. Dergelijke zolders kunnen verblijfplaatsen zijn van laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Deze soorten prefereren grotere ruimtes waar ze 'vrij' kunnen hangen aan houten balken (dwergvleermuizen prefereren juist smalle ruimtes zoals spouwmuren, onder daklijsten e.d.). Onder meer omdat geen volledig sporenonderzoek heeft kunnen plaatsvinden, kan de aanwezigheid van vleermuizen op de zolders niet worden uitgesloten. De bebouwing is geschikt als zomer-, kraam- en paarverblijfplaats van deze soorten. Overwintering van enkele individuen is ook niet uit te sluiten. Vanwege de hoogte en massa van de bebouwing, is een massa-winterverblijfplaats in beginsel mogelijk, maar doordat de spouwmuren geïsoleerd zijn, zijn er geen geschikte grote, smalle ruimtes. De aanwezigheid van massa-winterverblijfplaatsen is daarom met zekerheid uit te sluiten.

Figuur 6. Dwergvleermuis spec. in vleermuiskast aan de speelzaal. Beide kasten waren bezet door één exemplaar. Foto's: De Interim Ecoloog.

De werkzaamheden, waaronder het vervangen of isoleren van daken en zolders, kunnen leiden tot het verlies van verblijfplaatsen (of de toegang tot) en verstoring van vleermuizen (de vleermuiskasten aan de speelzaal worden voorzover nu bekend is niet gewijzigd, verwijderd of geblokkeerd, en deze verblijfplaatsen blijven dus behouden). Zonder een zorgvuldige werkwijze zouden ook exemplaren gedood kunnen worden. Dit leidt tot een overtreding van art. 11.46 van het Bal.

Het is daarom noodzakelijk om een nader onderzoek naar deze soorten uit te voeren (hieruit kan een vergunningplicht flora en fauna-activiteit volgen), of om aan te sluiten bij het Soorten Management Plan (SMP) dat voor de gemeente Nijmegen in voorbereiding is.

Het vervangen van enkele kozijnen in de oostgevel van de gymzaal en aanbouw kan wel plaatsvinden, omdat de gevel hier volledig is geïsoleerd. Verblijfplaatsen van vleermuizen direct

naast de kozijnen kunnen daarom worden uitgesloten, en er kan ook geen tocht ontstaan in de spouw door het verwijderen van kozijnen.

Vliegroutes

Er zijn geen lijnvormige structuren aanwezig in of rond het plangebied die een onmisbare functie kunnen hebben als vliegroute. Binnen de bebouwde kom zijn er immers zeer veel lijnvormige structuren (woningblokken). Ook worden dergelijke structuren niet aangetast, er worden geen bomenrijen gekapt en er wordt niet grootschalig bebouwing gesloopt. Negatieve effecten op essentiële vliegroutes worden dan ook uitgesloten.

Foerageergebied

Het projectgebied heeft slechts een beperkte waarde als foerageergebied voor vleermuizen, omdat het grotendeels verhard is. Ook zijn er veel alternatieve foerageergebieden in de omgeving aanwezig. De werkzaamheden omvatten daarnaast geen bomen of andere groen structuren, maar alleen de bebouwing. Er wordt dus geen foerageergebied aangetast. Van een onmisbaar foerageergebied voor in de omgeving aanwezige populaties is daarom geen sprake. Nader onderzoek naar foerageergebied van vleermuizen is niet nodig, negatieve effecten op onmisbaar foerageergebied worden uitgesloten.

Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen is aangetoond (vleermuiskasten) en te verwachten (daken en zolders). Het is daarom noodzakelijk om een nader onderzoek naar vleermuizen uit te voeren, of om aan te sluiten bij het SMP Nijmegen dat in voorbereiding is. De aanwezigheid van en effecten op essentiële vliegroutes of foerageergebieden wordt uitgesloten.

5.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat de volgende soorten in of rond het projectgebied voorkomen:

- Bever, boommarter, bunzing, das, eekhoorn, steenmarter, wezel.

Uit het veldonderzoek blijkt dat er geen natuurlijke habitats aanwezig zijn binnen het projectgebied. Zo zijn er geen takkenrillen, holten onder boomwortels of leegstaande schuurtjes aanwezig. Oppervlaktewater ontbreekt in en rond het projectgebied. In bomen op en rond de school zijn geen nesten van eekhoorn waargenomen. Ook zijn de zolders niet toegankelijk voor steenmarter, doordat openingen van voldoende grootte ontbreken. Verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren zijn daarom uitgesloten in het projectgebied. Omdat negatieve effecten kunnen worden uitgesloten, zijn er geen vervolgstappen nodig in het kader van de Ow voor deze soortgroep.

Het voorkomen van beschermde vaste rust- of voortplantingsplaatsen van grondgebonden zoogdieren is uit te sluiten. Er zijn geen vervolgstappen nodig in het kader van de Ow.

5.6 Reptielen, amfibieën en vissen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat de volgende soorten in of rond het projectgebied voorkomen:

- Reptielen: hazelworm, zandhagedis (spoorlijn).
- Amfibieën: Alpenwatersalamander.
- Vissen: geen.

Reptielen

Er zijn waarnemingen bekend van de hazelworm en de zandhagedis uit de omgeving (spoortalud in de zuidoosthoek van Nijmegen). Geschikt leefgebied voor de hazelworm zijn vochtige bossen en struwelen die niet te open, maar ook niet te dicht zijn. De zandhagedis geeft de voorkeur aan open gebieden met veel los zand. Beide biotopen komen niet voor in het projectgebied, en ook niet in de directe omgeving, die bestaat uit een woonwijk met bebouwing, verhardingen en gecultiveerde tuinen. Het voorkomen van de hazelworm en zandhagedis wordt dan ook met zekerheid uitgesloten. Vervolgstappen voor de soortgroep reptielen zijn ten aanzien van de Ow niet noodzakelijk.

Amfibieën

In het projectgebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van voortplantingsbiotoop van beschermde amfibieën is daarom met zekerheid uitgesloten. Door de ligging in een woonwijk en door het ontbreken van grasland en struweel, is landbiotoop eveneens niet aanwezig. De werkzaamheden leiden dan ook niet tot aantasting van het leefgebied van de Alpenwatersalamander, en ook is er geen risico dat individuen worden verwond of gedood. Vervolgstappen voor de soortgroep amfibieën zijn ten aanzien van de Ow niet noodzakelijk.

Vissen

In het projectgebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde vissen binnen de invloedssferen van de werkzaamheden is daarom uit te sluiten. Vervolgstappen voor de soortgroep vissen zijn ten aanzien van de Ow niet noodzakelijk.

Het voorkomen van en effecten op beschermde reptielen, amfibieën en vissen is met zekerheid uit te sluiten. Er is geen nader onderzoek of vergunningaanvraag noodzakelijk.

5.7 Vlinders en libellen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat de volgende soorten in of rond het projectgebied voorkomen:

- Dagvlinders: grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage, sleedoornpage.
- Nachtvlinders: teunisbloempijlstaart.
- Libellen: gevlekte witsnuitlibel.

Dagvlinders

Voor vlinders zijn vooral de waardplanten van belang. Wanneer bij werkzaamheden de waardplanten verloren gaan, kunnen immers rupsen worden gedood en kan het functionele leefgebied van de vlinders verkleinen. In onderstaande tabel zijn de waardplanten weergegeven van de soorten dagvlinders die bekend zijn uit de omgeving.

Waardplanten dagvlinders

Grote vos	Iep en in mindere mate zoete kers, populier, sommige wilgensoorten
Grote weerschijnvlinder	Boswilg (grauwe wilg)
Iepenpage	Iep (gladde iep, ruwe iep)
Sleedoornpage	Sleedoorn

Uit de omgeving zijn vier soorten beschermde dagvlinders bekend. Het projectgebied omvat geen groenstructuren en bomen. Op het schoolterrein zijn alleen gecultiveerde struiken zoals vlinderstruiken aanwezig. Deze vormen geen waardplant (wel nectarplant) voor beschermde dagvlinders. De aanwezigheid van voortplantingsbiotoop van beschermde dagvlinders is uitgesloten, zodat er geen sprake is van negatieve effecten op (het leefgebied van) dagvlinders.

Nachtvlinders

Van de beschermde nachtvlinders is de teunisbloempijlstaart bekend uit de omgeving. In onderstaande tabel zijn de waardplanten weergegeven van deze soort.

Waardplanten nachtvlinders

Teunisbloempijlstaart	Basterdwederik, teunisbloem, grote kattenstaart, harig wilgenroosje
-----------------------	---

Het projectgebied omvat alleen de bestaande bebouwing. Verder wordt een uitbouw gerealiseerd op een reeds verharde locatie. Waardplanten van de teunisbloempijlstaart zijn dan ook afwezig binnen het projectgebied. Negatieve effecten op deze soort zijn daarom uitgesloten en er zijn geen vervolgstappen nodig in het kader van de Omgevingswet.

Libellen

Voor libellen (en juffers) is de aanwezigheid van geschikt voortplantingswater van belang. De imago's (volwassen insecten) zijn vaak weinig gebonden aan vaste gebieden en negatieve effecten op imago's treden door werkzaamheden niet op.

In het projectgebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde libellen binnen de invloedssferen van de werkzaamheden is daarom uit te sluiten. Vervolgstappen voor de soortgroep libellen zijn ten aanzien van de Ow niet noodzakelijk.

Het voorkomen van en negatieve effecten op beschermde dagvlinders, nachtvlinders en libellen is met zekerheid uit te sluiten. Vervolgstappen ten aanzien van de Ow zijn voor deze soortgroepen niet noodzakelijk.

5.8 Overige ongewervelden en weekdieren

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat de volgende soorten in of rond het projectgebied voorkomen:

- Vliegend hert.

Op basis van het veldbezoek blijkt dat het projectgebied niet geschikt is voor beschermde ongewervelden en/of weekdieren. Soorten als de Bataafse stroommossel of de Europese rivierkreeft komen voor in stromende wateren (of zijn uitgestorven) en zijn niet uit de omgeving bekend. De platte schijfhoren komt in watergangen voor, maar is niet bekend uit de omgeving en

oppervlaktewater ontbreekt in het plangebied. Andere soorten zijn aan (oude) vochtige houtopstanden gebonden, zoals de vermiljoenkever, of oud eikenhakhout (vliegend hert). Het vliegend hert komt wel in de weide omgeving voor, namelijk in de bossen op de stuwwal ten zuidoosten van Nijmegen. Oud eiken(hak)hout ontbreekt echter binnen het projectgebied, zodat de aanwezigheid van vliegend hert met zekerheid is uit te sluiten.

Negatieve effecten op overige ongewervelden en weekdieren zijn met zekerheid uit te sluiten.

Het voorkomen van soorten uit de groep overige ongewervelden en weekdieren kan met zekerheid worden uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soortgroep ten aanzien van de Ow zijn niet noodzakelijk.

5.9 Invasieve exoten

Bij het uitvoeren van veldwerk wordt altijd gelet op de aanwezigheid van invasieve exoten, zoals de Japanse duizendknoop (of aanverwante soorten), reuzenberenklauw, reuzenbalsemien e.d.. Het veldbezoek is uitgevoerd in het najaar. De genoemde plantensoorten zijn dan nog niet afgestorven (en zijn dan overigens nog steeds herkenbaar). Invasieve plantensoorten zijn niet waargenomen in het projectgebied en de directe omgeving. Er zijn geen maatregelen nodig om verspreiding van deze soorten te voorkomen.

5.10 Algemene zorgplicht

In de Ow is een zorgplicht opgenomen (art. 1.6 en 1.7 Ow). Een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit of het nalaten ervan nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht om deze gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken dan wel de activiteit achterwege te laten. De zorgplicht geldt voor alle 'disciplines'. Vertaald naar het onderdeel natuur betekent dit een algemene fatsoenseis voor de redelijke omgang met planten en dieren. De zorgplicht houdt in dat alle mogelijke inspanning wordt gepleegd om onnodige schade aan planten en dieren te voorkomen. Een voorbeeld hiervan is het werken in één richting zodat aanwezige fauna in het gebied zelfstandig kan vluchten, omdat er dan altijd een vluchtroute beschikbaar is.

De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor een goede naleving van deze artikelen uit de Ow.

5.11 Specifieke zorgplicht

Voor flora- en fauna-activiteiten die nadelig kunnen zijn voor planten en dieren, geldt de specifieke zorgplicht bij het verrichten van de activiteit (art. 11.27 Bal). Bij activiteiten moet daarom worden nagegaan of er vogel- of habitatrichtlijnsoorten, nationaal beschermde soorten (Bijlage IX Ow) of Rode Lijst-soorten en voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig (kunnen) zijn. De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten.

Voor de beschermde soorten is in voorgaande paragrafen reeds een beoordeling gemaakt. Uit een beoordeling op basis van het veldbezoek blijkt dat er geen natuurlijke habitats aanwezig zijn, er is alleen sprake van sterk gecultiveerde omstandigheden en veel verhardingen. De groenvoorzieningen bestaan voornamelijk uit uitheemse soorten. Door het beperkte oppervlakte

en de afwezigheid van open zand is belangrijk leefgebied voor bijzondere, zeldzame of Rode lijst-soorten afwezig. Om die reden zijn er vanuit de specifieke zorgplicht geen aanvullende maatregelen nodig bovenop maatregelen die al genomen moeten worden, zoals maatregelen om het doden of verstoren van broedvogels te voorkomen.

De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor een goede naleving van de specifieke zorgplicht.

5.12 Conclusie voorkomen soorten en effecten

Op basis van het literatuur- en veldbezoek blijkt dat de volgende soortgroepen in het projectgebied kunnen voorkomen, en dat negatieve effecten op deze soorten niet op voorhand zijn uit te sluiten:

- algemene broedvogels (beschermd tijdens het broedseizoen);
- huismus en gierzwaluw (nesten jaarrond beschermd)
- vleermuizen.

Voor broedvogels is het mogelijk om effecten te voorkomen door te (starten met) werken buiten het broedseizoen (1 maart – 1 augustus) of na een voorafgaande broedvogelcontrole door een ter zake kundige. Voor de huismus, gierzwaluw en vleermuizen is het noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren, of aan te sluiten bij het SMP dat in voorbereiding is. Indien een nader onderzoek wordt uitgevoerd, kan dit als volgt:

- huismus: 2 bezoeken tussen 1 april en 15 mei;
- gierzwaluw: 3 bezoeken tussen 1 juni en 15 juli;
- vleermuizen: 5 bezoeken tussen 15 mei en 30 september.

Het vervangen van kozijnen in de oostgevels en interne verbouwingen zoals het plaatsen van voorzetwanden kunnen worden uitgevoerd zonder nadere onderzoeken of ecologische begeleiding.

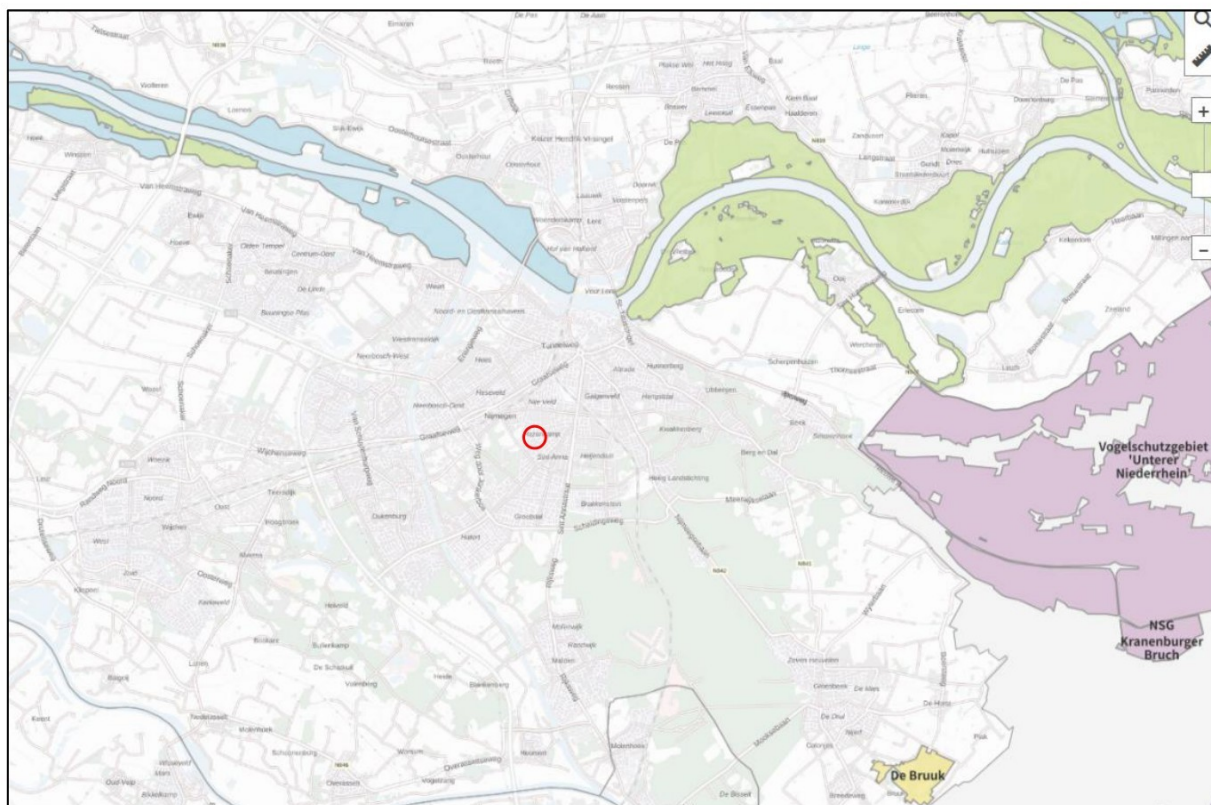
De aanwezigheid van voortplantingsbiotoop, vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van andere soort(groep)en is met zekerheid uit te sluiten.

6 Beschermde gebieden

6.1 Natura 2000

Het projectgebied ligt niet in Natura 2000-gebied (zie figuur 7). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Rijntakken op 3.300 m afstand. Overige gebieden liggen op meer dan 5 km afstand.

Door de afstand tot beschermde gebieden, de tussenliggende bebouwing en infrastructuur, en gezien de lokale aard van de werkzaamheden, kunnen direct negatieve effecten van de werkzaamheden door bijvoorbeeld geluid, licht of trillingen op voorhand worden uitgesloten. Dit geldt niet voor de effecten van stikstofdepositie. Alleen door een AERIUS-berekening uit te voeren kan gekwantificeerd worden of er een toename is van de depositie van stikstofverbindingen op Natura 2000-gebieden, voor zowel de aanlegfase als de (gewijzigde) gebruiksfase. Gezien de beperkte omvang van de werkzaamheden en het ontbreken van de noodzaak van grootschalige inzet van mobiele werktuigen is het niet de verwachting dat er sprake zal zijn van een toename van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden.

Figuur 7. De ligging van het projectgebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000. In blauw en groen het gebied Rijntakken, het paarse vlak is een Duits Natura 2000-gebied en in geel De Bruuk. Bron: AERIUS Calculator v 2024.0.1.

Direct negatieve effecten op beschermde Natura 2000-gebieden zijn op voorhand uit te sluiten door de afstand van het projectgebied tot beschermde gebieden. Negatieve effecten door stikstofdepositie worden niet verwacht maar kunnen uitsluitend worden gekwantificeerd na het opstellen van een AERIUS-berekening.

6.2 Bijzondere nationale natuurgebieden

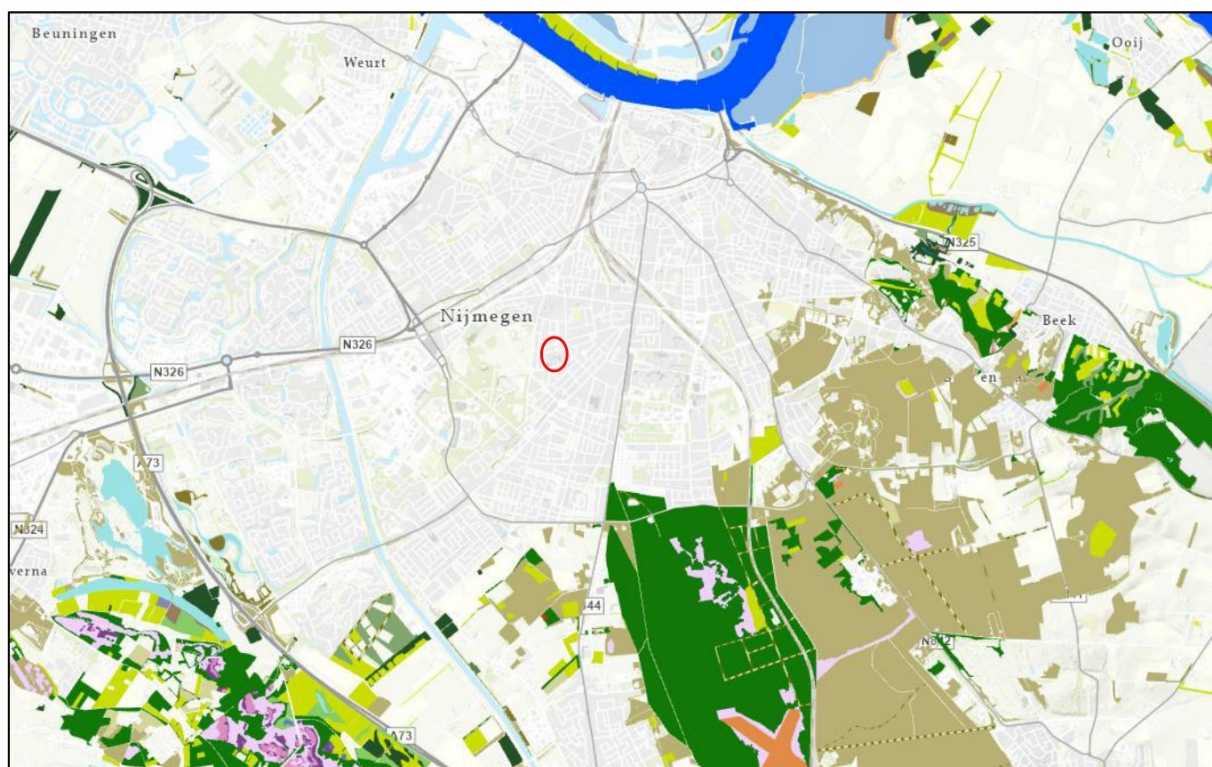
Het projectgebied ligt niet in een bijzonder nationaal natuurgebied, zodat de specifieke zorgplicht voor deze gebieden ook niet van toepassing is.

6.3 Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Het projectgebied ligt niet in het Gelders Natuurnetwerk (zie figuur 8) of de Groene Ontwikkelingszone. Het dichtstbijzijnde onderdeel van het GNN ligt op meer dan 1.500 m afstand van het projectgebied. Negatieve effecten op het GNN, zoals oppervlakteverlies, versnippering of verlies van samenhang zijn niet aan de orde. Een nadere toetsing aan de bepalingen van het GNN is daarom niet nodig.

Ook andere provinciale gebiedsbescherming, zoals weidevogelgebieden, zijn niet van toepassing op dit initiatief.

Het toetsen van het initiatief aan de wettelijke bepalingen van het GNN is niet noodzakelijk.

Figuur 8. De ligging van het projectgebied (rood omlijnd) ten opzichte van het GNN (gekleurde vlakken).
Bron: Provincie Gelderland.

7 Literatuurlijst

BIJ12, 2024. Kennisdocument Kleine marterachtigen. Versie 1.0, januari 2024.

Creemers, R., & van Delft, J. (2009). Nederlandse fauna 9 - De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij

Vleermuisprotocol, 2021. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging, 1 januari 2021.

Websites

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.vlinderstichting.nl

Ndff-ecogrid.nl (Nationale Databank Flora en Fauna)

Bij12.nl

Calculator.aerius.nl

PDOK Viewer: <https://app.pdok.nl>

BAG Viewer: <https://bagviewer.kadaster.nl/>

BIJLAGE 1 WETTELIJK TOETSINGSKADER

Algemeen Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (Ow) in werking getreden. De bepalingen uit de Wet natuurbescherming (Wnb), die sinds 1 januari 2017 gold, zijn op hoofdlijnen overgenomen. Dit betekent dat de bescherming van soorten en gebieden vrijwel gelijk is gebleven, maar dat er wel andere artikelen, afdelingen en besluiten zijn waarin dit wettelijk verankerd is.

De Omgevingswet zelf regelt de basisregels voor het gehele stelsel dat bij de Ow hoort. Ook is een algemene zorgplicht opgenomen in de Omgevingswet. Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen effecten hebben op beschermde natuurwaarden en moeten in het kader van de Ow worden getoetst. Het is namelijk verboden om zonder Omgevingsvergunning een 'Natura 2000-activiteit' of 'Flora en fauna-activiteit' te verrichten (par. 5.1.1 Ow).

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) staan de feitelijke regels over natuurbescherming. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedenbescherming, in lijn met de werking van de Wnb.

Soortenbescherming

De bescherming van soorten is onder te verdelen in drie 'regimes': Vogelrichtlijnsoorten (11.2.2 Bal), Habitatrichtlijnsoorten (11.2.3 Bal) en 'andere soorten' (11.2.4 Bal). Voor ieder van deze regimes gelden afzonderlijke 'schadelijke handelingen' (dit komt overeen met de 'verbodsbepalingen' uit de Wnb).

Vogels

Vogels zijn beschermd conform de Europese Vogelrichtlijn. Het gaat om alle van nature in het wild levende vogels. Schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningplicht zijn (art. 11.37 Bal):

- het opzettelijk doden of vangen van nature in NL in het wild levende vogels;
- het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten;
- het rapen of onder zich hebben van eieren van vogels;
- het opzettelijk storen van vogels;
- het verbod op het opzettelijk storen van vogels, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort;

Nesten van broedvogels zijn beschermd (en mogen dus niet vernield of weggehaald worden) wanneer ze in gebruik zijn. Sommige nesten zijn echter ook beschermd buiten de periode dat het nest in gebruik is. Voor sommige vogelsoorten is het moeilijk om geschikte nestplaatsen te vinden, of ze zijn nauwelijks in staat om zelf een nest te bouwen. Voor een aantal vogelsoorten is daarom bepaald (op basis van jurisprudentie) dat de nesten het hele jaar beschermd zijn, ook wanneer de nesten niet in gebruik zijn. De lijst van vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, kan per provincie verschillen.

Wanneer de werkzaamheden onvermijdelijk leiden tot schadelijke handelingen voor vogels is een vergunning noodzakelijk. Een vergunningaanvraag wordt getoetst aan 3 criteria, conform par. 8.6.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl):

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang,
- 2) er is geen bevredigende andere oplossing (alternatief),
- 3) doet het geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De belangrijkste in de wet genoemde belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Dieren en planten uit de Habitatrichtlijn

Er kunnen ook schadelijke handelingen optreden voor in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, of bijlage I bij het Verdrag van Bonn. Voor planten heeft dit betrekking op soorten (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) uit bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern.

Voor deze soorten geldt dat er sprake is van een schadelijke handeling in de volgende gevallen (art. 11.46 Bal):

- het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren;
- het opzettelijk verstoren van dieren;
- het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren;
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Wanneer de werkzaamheden onvermijdelijk leiden tot schadelijke handelingen voor dieren of planten van de Habitatrichtlijn is een vergunning noodzakelijk. Een vergunningaanvraag wordt getoetst aan dezelfde criteria als genoemd bij vogels. De wettelijke belangen waarop een vergunning kan worden aangevraagd zijn dezelfde als bij vogels, maar aanvullend geldt:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Andere soorten

De overheid heeft, naast de soorten die op basis van de Europese richtlijnen zijn beschermd, nog andere soorten aangewezen om te beschermen. Voor deze soorten gelden de volgende schadelijke handelingen (art. 11.54 Bal):

- het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren;
- het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B;
- Het verbod geldt niet voor bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;

Zowel het Ministerie van Natuur en Stikstof (voor projecten van landelijk belang, zoals het spoor of hoogspanningsverbindingen > 220 kV) als de afzonderlijke provincies zijn bevoegd om binnen deze lijsten soorten aan te wijzen waarvoor een vrijstelling geldt of waarvoor aangepaste voorwaarden gelden in het geval van een vergunningaanvraag. De wettelijke belangen die van toepassing zijn voor deze soorten zijn ruimer dan voor VR en HR-soorten. Belangen die additioneel van toepassing kunnen zijn, zijn bijvoorbeeld een ruimtelijke ontwikkeling of het algemeen belang.

Gebiedenbescherming – Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit (plan of project) mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Activiteiten binnen zowel als buiten het Natura 2000-gebied kunnen negatieve effecten veroorzaken. In een quickscan wordt globaal getoetst of negatieve effecten op voorhand met zekerheid zijn uit te sluiten. Als dat niet zo is, is mogelijk een Voortoets nodig om dit uitgebreider te toetsen. Wanneer significant negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, is er sprake van een 'Natura 2000-activiteit' en moet hiervoor vergunning worden aangevraagd bij de provincie.

De meeste potentieel negatieve effecten zijn uit te sluiten wanneer het planvoornemen zich op 300-500 m van Natura 2000 bevindt. Verstoring door licht, geluid, trillingen of menselijke aanwezigheid zijn op die afstand vaak niet meer waarneembaar. In zeer open gebieden kan dit anders zijn, dit moet dan ook per project getoetst worden. Een belangrijke uitzondering is de uitstoot van stikstof. Dit verspreid zich door de lucht over grote afstanden, zodat ook negatieve effecten kunnen optreden op natuurgebieden ver van het plangebied. Wanneer een toename in stikstofuitstoot niet is uit te sluiten, dient dan ook een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd om uit te sluiten (of vast te stellen) dat er sprake is van stikstofdepositie in reeds overbelaste gebieden.

Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden. Blijkt uit een Passende beoordeling dat significant negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten, dan geldt een vergunningplicht en is er sprake van een zogenaamde 'Natura 2000-activiteit'.

Specifieke zorgplicht

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationaal natuurgebieden (art. 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6, 2e lid onder d), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6, 2e lid onder f). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen wordt gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt voor projecten die een vergunning nodig hebben, maar ook voor maatregelen die volgen uit een beheerplan, óf voor projecten die geen kans hebben op een significant gevolg (dit geldt dus voor de meeste kleine projecten buiten Natura 2000).

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van natuurgebieden (waaronder de Natura 2000-gebieden) en nog in te richten natuur of ecologische verbindingzones. Het NNN wordt door de provincies aangewezen en begrensd.

Voor de natuurgebieden die behoren tot het NNN geldt dat de kwaliteit en oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland niet achteruit mogen gaan, en dat de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt behouden en dat, als binnen het NNN activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het NNN, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNN behouden blijven (art. 7.8, Besluit kwaliteit leefomgeving).

Nieuwe plannen en projecten zijn dus niet toegestaan als deze een nadelige gevolgen hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Er geldt echter een 'ja-mits' principe onder de Ow, in tegenstelling tot het vroegere 'Nee-tenzij' principe van de Wnb. Wanneer er gecompenseerd wordt voor de nadelige gevolgen, kan een plan of project dus doorgaan.

Hierbij is het niet (langer) noodzakelijk om een groot openbaar belang of reële alternatieven aan te tonen. Een en ander is echter ook afhankelijk van de wijze waarop elke provincie de algemene regels uit de Ow uitwerking in hun provinciale Omgevingsverordeningen. Wanneer er nog geen nieuwe Omgevingsverordening is in een provincie, kan het Nee-tenzij principe daar dus nog steeds actueel zijn.

, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden.

De bescherming van het NNN ligt vast in bestemmingsplannen/Omgevingsplannen. Activiteiten die passen binnen het geldende bestemmingsplan zijn daarom toegestaan.

BIJLAGE 2 FOTO-IMPRESSIE

Zuidgevel school met pv-panelen op het dak

Zuidgevel met aansluiting op nieuwer gebouwdeel (rechts in beeld, Bisonstraat 2, dit valt buiten de werkzaamheden).

Zuidgevel

Zolder school. Zichtbaar zijn het eenvoudige houten dakbeschot.

Andere zijde zolder

Gat in dakbeschot door vroegere lekkage

Ventilatievoegen in oostgevel zolder die toegang geven tot de zolder (voor vleermuizen) van buitenaf. De witte stenen wijken af van de buitengevel en tonen aan dat er een spouwmuur is.

Westgevel, met eveneens stootvoegen bij de zolder (maar ook lager op de gevel).

Detail stootvoegen en kantpannen

Plein en gymzaal, gezien vanuit het westen

Noordgevel school met trappenhuis.

Noordgevel

Speelzaal

Noordgevel

Dakgoot sluit nauw aan op de gevel

Raamkozijnen gevat in betonnen omlijsting (de lichtgele randen).

Speelzaal met twee vleermuiskasten (beide waren bezet).

Ondiepe inrottingsholte in boom (ongeschikt voor fauna)

Gymzaal

Schoorsteen school

Omgeving: woonhuizen uit zelfde bouwperiode en zelfde type dakpan

Ruimte onder daklood bij gymzaal

Regenpijp doorvoer door dakgoot: geen grote openingen, niet toegankelijk voor fauna

Noordgevel gymzaal

Open stootvoegen naar zolder gymzaal en overhangende kantpannen

Gevel gymzaal

Ruimte onder kantpannen gymzaal

Speeltoestellen berging van de gymzaal. Waar de fietsen staan = geplande locatie uitbouw voor een ruimte voor techniek.

Oostgevel gymzaal

Scheefliggende dakpannen bij toegang naar gymzaal biedt ruimte aan huismus (en mogelijk vleermuizen)